

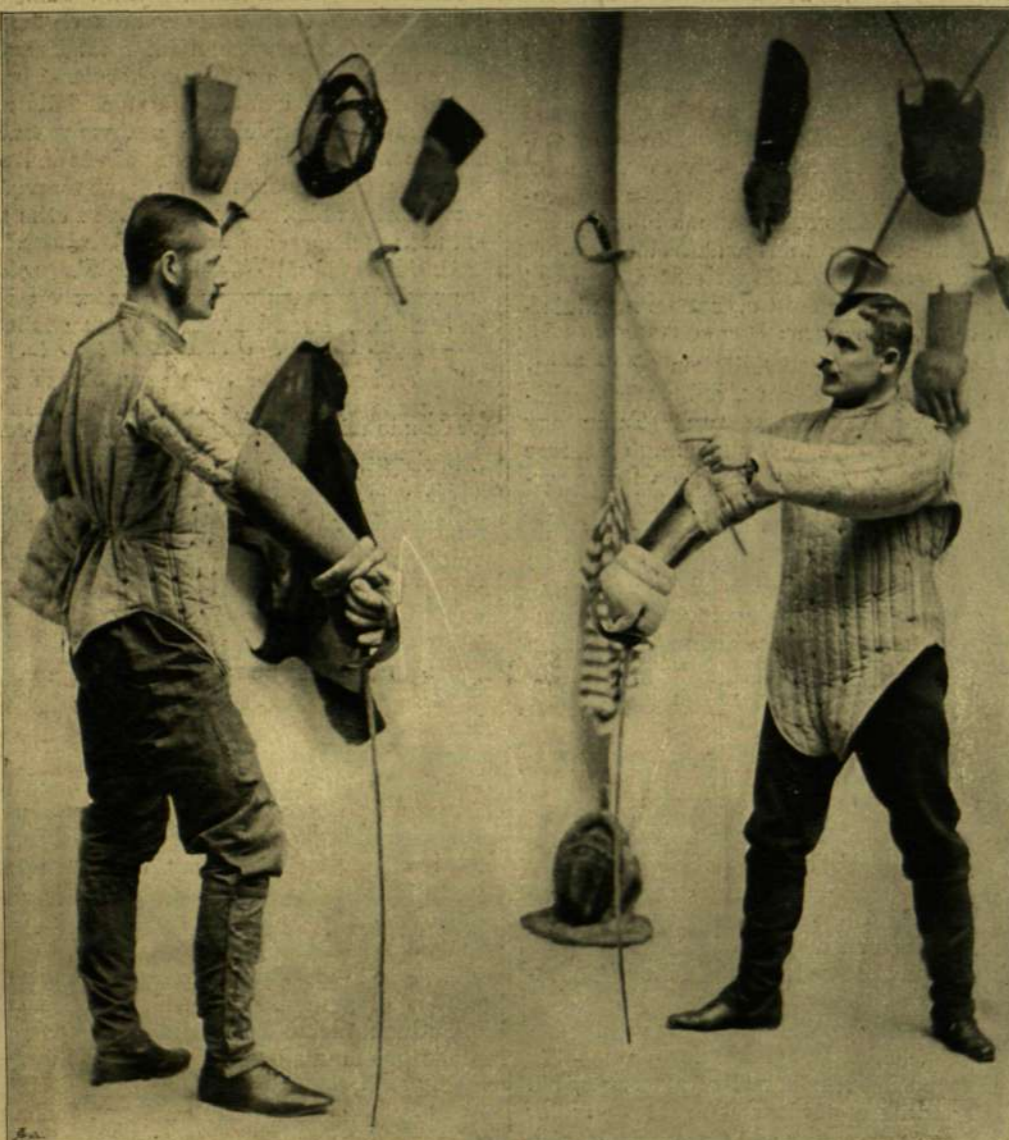
Ellinger Ede fényképe után.

IVÁNYI GYULA ÉS MESTERE, HALÁSZ ZSIGA, ISKOLÁZÁS KÖZBEN.

nyek a lovag rangját mutatták. Egyik kiegészítő kelléke volt a japán lovag felszerelésének — a legyező is; a fővezér aranyozott legyezőt tartva kezében, intézte a csatát. Az itt látható mongol sisakok és fegyverek, melyek egészen hasonlóak a budapesti múzeumban levőkhöz, nem valamely szomorú kor emlékei, mint amott, hanem győzelmi jelek: a Kublai khán által Japán ellen küldött hajóhad csúfos vereségének emlékei.

A fegyvergyűjteményből távozva, a hivatalos épületek, udvari paloták és követségek javarésztét magába foglaló *Kodsimácsi*-negyeden hajtottunk át, hogy a Tokio-klubba menjünk. Az

útközben látott középületek jobbára európai stílusúak. Ebben a negyedben van az érdekes Sokonsa-templom is; érdekes pedig azért, mert tiszta sinto-elvek szerint épült templom, tehát minden belső vagy külső ékesítés nélküli. A különben díszes sinto-templomok az érzékekre hatni igyekvő buddhizmus hatásának köszönik ékességüket. A Sokonsa azon újabb korból származik, mikor az uralkodást ismét átvett mikádó kormánya az ősi nemzeti sinto-vallást, mely tudvaleg a mikádók isteni eredetét hirdeti, a buddhizmussal szemben állami vallássá akarta tenni. A templom alapításának oka szintén szorosán egybefügg azon kor eseményeivel. Sokonsa

Ellinger Ede fényképe után.

IVÁNYI GYULA ÉS MESTERE, HALÁSZ ZSIGA, MAGYARÁZÁS KÖZBEN.

A MAGYAR ATHLETIKAI KLUB GYŐZTES VÍVÓI.

ugyanis a mikádó pártján 1868-ban elesettek szellemeinek tisztelgetésére emeltetett. Többször évenként ünnepélyes, de egészen egyszerű szertartásra gyűlnek itt össze az ország méltóságai, megemlékezve az igaz ügyért elesettekről. Ez ünnepély a Japánban ősidők óta kedvelt nyilvános birkózásokkal, továbbá lövészenyekkel és népnepélyekkel van egybekötve.

A Tokio-klub szintén a legújabb korban keletkezett. Szakasztott mása az előkelő angol kluboknak. Olvasó-termek, ellátva minden nagyobb európai és japáni újsággal, ebédlők, melyekben európai módon törtenik az étkezés, billiárd-szobák, ivó-szobák, fürdő-szobák, labdázó-helyek (lawn-tennis-groundok), stb. gondoskodnak az angolos életmód minden kellékéről. A Tokio-klub a legelőkelőbb társas kör Tokióban; a császári család pártfogása alatt áll s a császári hercegek is tagjai. A klub célja, hogy a japáni és az európai előkelő társaságok egymáshoz közelebb hozza e közös szórakozó-helyen való érintkezés által. De úgy hallottuk, hogy e törekvést csak részben koronázza siker, minthogy a japáni nagyon tartózkodó az európaival szemben, a kiben talán ösztönyszerűleg veszedelmes

HALÁSZ ZSIGA VÍVÓMESTER.

vetélytársat lát, s jobbára csak hivatalosan érintkezik vele.

A Tokio-klubban bevártuk a kellő időpontot, hogy a 6 órára bejelentett lakomára induljunk, melyet a «Jávorfai»-klubban (Kojó-kván) gróf Szaigo miniszter, hajónk, az «Erzsébet császárnő» törzskarának tiszteletére rendezett. A Kojó-kván a japáni előkelőség kedvelt nemzeti izlésű szórakozó-helye. Hogy a ki e nap programját egybeállította, szándékkal tette-e arra épen egymás után az angolos Tokio-klubot és a japáni Kojó-kvánt, nem tudom; de bizonyos, hogy szembenállásban nem mutathatta volna meg azt az óriási ellentétet, mely a nyugat és a kelet szokásai és életmódja között van.

Már alkonyodott, mikor a Siba-halmok egyikén épült s százados fenyvesektől körüvezett *Kojó-kván*-hoz érkezünk. Külsőjét tekintve, a ház csak nagyságával különbözött a japáni lakházak egyszerű, disztelen típusától. A sötétes pitvarban hangos «kon ban va» (jó estét) hangzott elénkbe. Ott térdelt a ház egész lánszemélyzete, homlokaikkal a padlót érintve. Czípőnkét levettvén, mindgyükünkét kézen fogott egy-egy pinceszernő (nészán) és vezetett fel az első emeletre. A ház belsejének előkelő japáni

berendezése minden egyszerűsége mellett is meglepte ilyesmire nem szokott szemünket. A folyosók padlózata és a gerendázat sötét barnára volt fényesítve; a tágas szobák padlóját egészen újonnan új színű, finom fonatú, vastag szalmagyékények fűdték; az egyes szobákat elválasztó tolófalak és a külső házfalak rácsoszatai szeptől-tiszta papirossal voltak bevonva; néhol a válaszfalakat szép tájrajzok ékesítették. Különben a Kojó-kván személyzetét tevő nészánok is igen díszesen különböztek más, alsóbrangú theaházak nőszemélyzetétől. A fiatal, 14–20 éves lányok korukhoz illő világosszínű csinos kimonókba voltak öltözve; kamélia-olajjal bekenet, fényes fekete hajuk szépen fel volt tűzdelve, de belefönt, vagy tűzött díszítmények nélkül.

Egy tágas terembe érkezvén, bájos vezetőink illedelmes lekuporodással visszavonultak. A falak mentén egymáshoz közel elhelyezett lapos vánkoscok arra mutattak, hogy az étteremben

edzés csak szórványosan, egyesek által gyakoroltatott. Pedig oly bőséges és hamisítatlan eredetiségben van meg a magyar fajban az erre való képesség és tulajdonság! Ennek tudatából merített bizalmat a nemes gróf az ügy sikere iránt s dacolva a kezdet nehézségeivel, megalapította ez a klubot, lelkes működésével és érdeklődésével egyre fejlesztve, szüntelen ösztönzésével oly fokra emelve azt, hogy mai nap ezen a téren már vezérszerepet visz az országban s egyre érdemesebbé válik a nagy közönség osztatlan elismerésére.

Eszterházy Miksa gróf ugyanis nem sokára a klub megalapítása után belátta azt, hogy az atletika mellett mellőzhetetlen a vivás különböző nemének gyakorlása is s ezen célból a magyar vívómesterek neszorát, a közelebb elhalt nagyhirű *Keresztessy Józsefet* nyerte meg a klub részére vívómesterül.

Később a klub, a nemes gróf által buzdítva,

titását és széles körökben való terjesztését tüzte ki célul maga elé, s mivel jól tudta, hogy verseny nélkül haladás nincsen: mind sürűben kezdeményezte a versenyt úgy tanítványai között, valamint a hazai és külföldi mesterek között is, a melyekből önmaga a legfőbb esetben diadalmasan került ki. Így fényes kitüntetéssel járta meg az 1892. évi nagyszabású genouai nemzetközi vívóversenyt is, honnan nagy aranyéremmel tért vissza; továbbá az 1893-ban tartott bécsi vívóakadémiai ezüst koszorúval tüntették ki. Életrajzából megemlíthetjük a következő adatokat: Halász Zsiga 1856-ban született Nagy-Körösi, honnan az alsófokú tanulmányok végétél Budapestre került. Itt a reálisoktat, a kir. műegyetem két egyetemes osztályát, valamint az országos mintarajztanodát és rajztanárképeztőt végezte s a képművészetek terére szándékozott lépni; azonban hajlamai s ritka testi tulajdonai mind ellenállhatatlanabban a

A MAGYAR ATHLETIKAI KLUB ORSZÁGOS VÍVÓVERSENYE A FŐVÁROSI VIGADÓBAN. — Jantyk Máttyás rajza.

vagyunk. Itt gróf Szaigo miniszter, a lakoma rendezője fogadott bennünket; vele együtt még néhány japáni tengerész is volt. A miniszter és napkeleti bajtársaink körében csakhamar kellemesen éreztük magunkat. Hozzájárult a hely kelleméhez a gyönyörű kilátás, mely a tenger körülülvő széles tornácra nyílt. Távolság tenger látszott, nyugodt felszínén vitorlás dsun-kék sikamlottak lassan tova; közelebb az óriási város terjengett, beláthatatlan házesportjaival ellepve a parti lapályt; az alkonyat homálya borult már reá; itt-ott kigyúladtak a lámpavilágok, alatt pedig a halomhátat borító fenyvesek sötétlettek.

Reményi Ferencz.

A MAGYAR ATHLETIKAI KLUB ORSZÁGOS VÍVÓVERSENYE ÉS NYILVÁNOS VÍVÓ-MÉRKŐZÉSE.

A Budapesten működő magyar atletikai klub néhai Eszterházy Miksa gróf kezdeményezése alapján — ezelőtt mintegy húsz esztendővel — alakult meg, oly időben, mikor a férfias test-

edzés csak szórványosan, egyesek által gyakoroltatott. Pedig oly bőséges és hamisítatlan eredetiségben van meg a magyar fajban az erre való képesség és tulajdonság! Ennek tudatából merített bizalmat a nemes gróf az ügy sikere iránt s dacolva a kezdet nehézségeivel, megalapította ez a klubot, lelkes működésével és érdeklődésével egyre fejlesztve, szüntelen ösztönzésével oly fokra emelve azt, hogy mai nap ezen a téren már vezérszerepet visz az országban s egyre érdemesebbé válik a nagy közönség osztatlan elismerésére.

Halász Zsiga 1856-ban született Nagy-Körösi, honnan az alsófokú tanulmányok végétél Budapestre került. Itt a reálisoktat, a kir. műegyetem két egyetemes osztályát, valamint az országos mintarajztanodát és rajztanárképeztőt végezte s a képművészetek terére szándékozott lépni; azonban hajlamai s ritka testi tulajdonai mind ellenállhatatlanabban a

vívás és tornázás, egyáltalán a sportgyakorlatok felé vonzótták s az 1875-iki fővárosi tornatanári tanfolyamban tanári oklevelet nyert, mely időtől fogva Budapesten az önkéntes tűzoltóság külön osztályát vezette s több évig a fővárosi Magvassy-féle magánintézetnek is művezetője volt, majd pedig önálló vívóiskolát alapított, mely mindenkor egyike volt a fővárosi vívótermek legelőkelőbbjének.

Az 1894 május 20-án az atletikai klub Halász kezdeményezése és rendezése mellett Budapesten nagy nyilvános vívómérkőzést tartott, s ez, valamint a mostani országos vívóverseny és nyilvános vívó mérkőzés, mely az ezredvi ünnep alkalmával rendezendő nagy vívóverseny előhírnökeül tekinthető, a legszebb sikerrel és közérdeklődés mellett folyt le.

A «Magyar Athletikai Klub» hivatása tudatában s lelkesülve ez idő szerinti vívómestere kezdeményezésén, a nem régen végbement nagy országos versenyével oly lépést tett, melyért a nagy közönség osztatlan elismerése illeti az intézőket, első sorban a klub lelkes alelnökét

NŐK VÍTŐR-MÉRKŐZÉSE.

dr. Gerenday Györgyöt, titkárát Porteleky Lászlót és vívómesterét Halász Zsigát, kik a klub több tagjával együtt, a sok félreértés és közöny ellenére is, oly nagyszabású ünnepélyt tudtak elővarázsolni, mely az elért erkölcsi sikerrel még nagyobb vállalkozásokra serkenthetik a vívóművészet magyar művelőit, hogy ismételt küzdelemben bemutathassák a magyar vívóművészet versenyképességét.

A budapesti Vigadó nagytermében folyó hó 12-én és 13-án az országos vívó-verseny és nyilvános vívó-mérkőzés úgy a magyar, mint a külföldi vívók nagyszámú részvétele, valamint a nagy közönség élénk érdeklődése mellett folyt le. E versenyekre összesen 145 nevezés érkezett be, melyek közül 13-án az országos vívó-verseny és nyilvános vívó-mérkőzés úgy a magyar, mint a külföldi vívók nagyszámú részvétele, valamint a nagy közönség élénk érdeklődése mellett folyt le. E versenyekre összesen 145 nevezés érkezett be, melyek közül 13-án az országos vívó-verseny és nyilvános vívó-mérkőzés úgy a magyar, mint a külföldi vívók nagyszámú részvétele, valamint a nagy közönség élénk érdeklődése mellett folyt le.

I. Az amatőrök vívóversenye. E verseny Waniorek János (pozsonyi születésű) cs. és kir. százados és Barbini Jenő (temesvári születésű) cs. és kir. főhadnagy győzelmével végződött. Meg kell említenünk itt, hogy a jury az okleveles katonatiszt vívómestereket elfogadta amatőröknek; az amatőrök tulajdonképeni győztesének tehát Kerékgyártó Gyulát, a Magyar atletikai klub tagját, kell tekintenünk.

II. A mesterek vívóversenye. Ez a verseny ép oly meglepően végződött, mint a milyen érdeklődéssel kezdődött. Mindjárt eleinte kitűntek: báró Bothmer Jenő (sárosmezei születésű) cs. és kir. huszár-főhadnagy Morva-Fehértemplomról, Halász Zsiga, a Magyar atletikai klub vívómestere és m. kir. tartalékos honvéd főhadnagy, Gregorich Amon cs. és kir. főhadnagy és dr. Benyovits Lajos fővárosi vívómester és törvényszéki jegyző. Az első vívó-pár volt: Halász Zsiga és Gregorich; mesteri bravour szíriásokkal, a nélkül hogy ő egy kapott volna, győztes maradt Halász. Kiválóan érdekes volt Halász Zsiga és báró Bothmer küzdelme is. Feszülten leste mindenki a két hatalmas ellenfél viadalát, mely sokáig ingadozott, mivel Halász a training alatt szenvedett sérülés miatt keze erejével teljes mértékben nem

rendelkezhetett, úgy, hogy csakis azért fogadta el a küzdelmet, mert jórésben ő volt a kezdeményezője ezen versenyeknek, s mint a M. A. klub mestere, nem vonulhatott vissza; még így is felettebb erős küzdelmébe került Bothmer bárónak ellenfelét leküzdenie, kinek két ízben elejtett fegyverét a jury hátrányára számította. Ezt a csorbát azonban a döntő küzdelemben fényesen hozta helyre fiatal mesterünk, mert az assont-ból mint egyedüli győztes került ki, mely szerint ötlet is illette volna meg a főváros által felajánlott nagy arany érem, a melyet azonban a jury talán inkább udvariasságból az idegen elsőrangú vendégek iránt, Bothmer bárónak ítélte oda. E küzdelemből szép és méltán várt eredménnyel s a nagy közönség élénk tetszésnyilatkozata közben került ki dr. Benyovits Lajos és lovag Arlow Gusztáv fővárosi vívómesterek is.

III. Amateüörök kardversenye. E versenyben 30 legjobb készültű magyar és idegen vívó — köztük nagy számmal a Magyar atletikai klub tagjai — vettek részt. Ezúttal volt leginkább feltűnő ama viszás helyzet, melyben a magyar amatőrök a jury tulságos udvariassága folytán az idegen, többnyire még működésben levő vívómesterekkel szemben voltak. A véletlen úgy hozta magával, hogy az első küzdelemben a Magyar atletikai klub tagjainak jutott a pálya, mert mindjárt az első sorozatban, noha sokkal rutinirózottabb ellenfelekkel érezték magukat szembe állítva, azok ellenében győztesen megállottak helyüket. Így többek között dr. Boross Ernő szép küzdelme két okleveles vívótanárval, Waniorek, Barbini és báró Haupt-Stummer-rel szép sikereért elismerésre méltó. Az érem és elismerés orozslánrésze azonban ezen magyar vívóverseny győztesét Iványi Gyulát, Halász tanítványát illeti meg, ki férfias nyugodt magatartásával, gyors és biztos támadásával, a védelem szabotosságával messze kitűnt vívótársai sorából s a magyar vívórendszernek a külföldiek fölötti határozott előnyét fényesen igazolta. Iványi az állami nagy aranyéremmel és a m. kir. honvédelmi miniszter által felajánlott nagy ezüst serleggel tüntetett ki. Kiváló tulajdonságai, elegáns és biztos vívómódozárt a második díj nyertesét, Nugent Laval báró cs. és kir. főhadnagyot, továbbá a 3-ik díj nyertesét Fery Oszkár m. kir. esendőr-főhadnagyot és a M. A. klub tagját említjük még meg.

IV. Mesterek kardversenye. E verseny nagy izgalommal folyt le, a mennyiben Halász indispositiója mindjobban feltűnt. Már első, Robely kapovári vívómestertel való mérkőzése engedte sejtetni a kimenetelt. A sok és lázas tevékenység, melyet e verseny létrehozásában kifejtett, a számos tanítványával folytatott kemény training, leginkább pedig az, hogy sérült újult vett részt a küzdelemben, kimerítette a mestert olyannyira, hogy Gregorich-csal szemben őt a jury második, míg dr. Benyovitsot a harmadik díjra méltatta.

V. Az örmesterek vítör- és kardversenyében Leszák Károly, Henke József és Targler Lipótnál úgy a kifogástalan mozdulatok, a szabatos szűrások, vágások és védések, a cselekvés élénksége és változatossága általán feltűnt és a derék altszettek méltó elismeréshez juttatta.

VI. Nyilvános vívó-mérkőzés. E mérkőzést bátran nemzetközinek is mondhatnók, a mennyiben számos volt a pihent erejt idegen, kik a küzdelemben már kifáradt vívóinkkal a jury által annyira és méltán hangsúlyozott szép mérkőzést mutatták be. Ekkormár a kapott «tus» nem számított, fő dolog volt a vívóművészet alaki tulajdonainak szem előtti tartása. Ha mára verseny alatt is jutott alkalom a vívóművészet tökélyét egyeseknél bámulnunk, mennyivel inkább most, midőn valóságos festői látvány tárult elénk, mikor egyik-másik vívó alkalmat talált férfias magatartását bemutatni. A kardvívásban részt vettek: Friedman Miksa, a legkitűnőbb bécsi amateur-vívó és Szathmáry Tihamér, Kufall és dr. Hirschfeld, a bécsi «Haudegen-Klub» tagjai, Maderspach és Schlechta, továbbá: Geister és Waniorek, dr. Hirschfeld Lajos (Bécs) és Nugent, Kinnach László és Bay Alajos, Maderspach és Wimmer (Bécs), stb. — A vítvívásban: Waniorek és Kriesch Aladár, báró Bothmer és Gregorich, Rechnitzer és Kerékgyártó.

Szó nélkül nem hagyhatjuk a versenyen szerepelt vidéki vívómesterek elismerésre méltó szép magatartását sem, kik közül Robelly Jenő kaposvári, Chappon Károly nagyváradi, Gisser Gyula nyitrai és Lovas (Rössler) Gyula kecskeméti mesterek a vívóművészet vagy összes minőségeiben, vagy csak egyesekben váltak érdemessé az ezüst éremmel való kitüntetésre.

Igen érdekes volt még a mérkőzések azon soron kívüli pontja, melyben két fiatal bécsi leány mérkőzött vítvörrel majd egymással, majd pedig Kerékgyártóval és Rákossyval. Messerknecht Olga és Lujza, mint a bécsi «Haudegen-Fechtklub» tagjai, bravouros magatartásával, szabatos és gyors mozdulataikkal nagy tapsvihart keltettek.

Az ünnepélyt kedélyes társas vaoora fejezte be, mely a küzdelem után a legjobb hangulatban sokáig tartotta együtt a szép társaságot.

Kinnach László.

A PESTI PARTRÓL A GELLÉRTHEGY ORMÁRA VEZETENDŐ LEJTŐS HÍD TERVE.

Korunk a találmányok s a merésznél merészebb tervezetsek kora. Különösen a pezsgő életű nagyvárosok, meg a koronkénti kisebb-nagyobb terjedelmű kiállítások különlegességeinek és látványosságainak szaporithatása ingerli a legkülönfélébb új dolgok kieszelésére az olyan elméket, melyek vagy nyereség, vagy dícsőség szerzésére áhítoznak.

A mi közlegő ezredévi ünneplésünk is csábító alkalmul kínálkozik sokaknak, hogy leleményességüket megfeszítve, valami olyast tervezzenek s alkossanak, a mi új is, meglepő is, de meg jövedelmező is legyen.

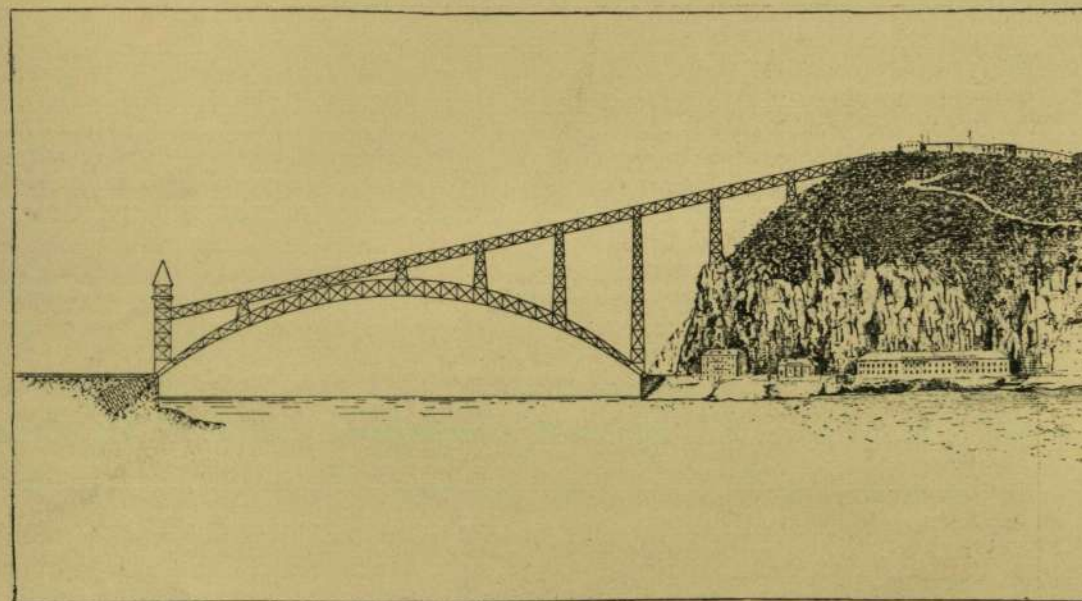
Az ilyen tervezetek közt nem utolsó érdekességünnek látszik Ruppenthal János budapesti mérnöknek az a terve, mely szerint ő fővárosunk pesti oldaláról egy olyan vashidat emelne a Duna fölött, mely egyenesen a Gellérthegy tetejére vezetne. Ennek a merész hidnak a kitervezésére annak a meggondolása indította Ruppenthal mérnököt, hogy ritka fővárosunk van olyan magasban fekvő pontja, a melyről az egész várost oly kényelmesen és jól át lehetne tekinteni, mint a Gellértről Budapestet. Pedig ha valaki valamely nagy város utcáit végig járva, az épületeket, körutakat és telepeket megcsodálta, azt is óhajlja, hogy az eget egy szerre egy képből is áttekinthesse. Ez pedig csak úgy lehetséges, ha valamely eléggé magas és nem távol fekvő ponton állhat s onnan tekintetét az egész házerdő fölött végig hordozhatja.

Budapest azon kevés nagyvárosok egyike, melyeket a természet ilyen alkalmas magaslati és kilátó-ponttal megajándékozott. A budai hegyekről, különösen pedig a Duna partján emelkedő Vár- és Gellért-hegyről nemesak fővárosunkat, hanem egész környékét is gyönyörködve szemlélhetjük, a meddig csak a szem ellát. A város területéről bárholhamar és kényelmesen elérhető kilátó-pontok egyike min-

denekelőtt a Várhegy. A gőzsziklóval néhány pillanat alatt a várba juthat az ember s onnan mindjárt a legszebb kilátást élvezheti. A ki még nagyobb és szebb képet kíván látni, az a szomszédos Gellért-hegy tetejére siet. De az oda való föltekvés már több időbe és nem csekély fáradságba kerül, mert a hegy minden oldalán meredek, sőt a Dunára néző sziklás homlokai egyes-egyesen járhatatlan. A főváros csínáltatott ennek az oldalnak egy részére egy festőileg kigyózdó ösvényt; de, kivált nyáron, azon is csúrom-vízre izzad az ember, míg a tetőt koronázó fellegvárnak a tövéhez juthat. Ezért ismételtlen sokféle terv merült már fel, hogy mily úton-módon lehetne oda olesón és kényelmesen följárni.

A kérdés szövege tetele óta úgy a közönség, mint a műszaki emberek részéről a legtöbbben úgy vélekednek, hogy a Gellért-hegyre is legjobb lenne egy alkalmas gőzsziklót építeni; a pálya elhelyezésére és a sikló alakjára nézve azonban még mindig nagyon elágazók az óhajtatások és vélemények.

Az úgy tanulmányozásával foglalkozó műszaki férfiak közül most a már említett mérnök minden körülmény számbavételével egy olyan tervet főzött ki, mely a könnyű és kényelmes följutás mellett azt is biztosítaná, hogy a kiránduló szemei már a fölmenet közben is élveztes látványban gyönyörködhetnének.

A híd látképe.

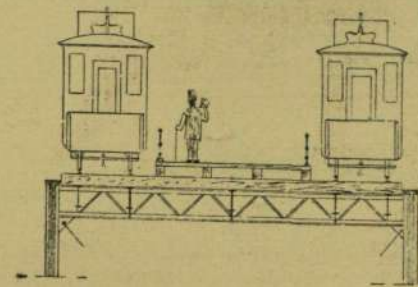
A PESTI PARTRÓL A GELLÉRT-HEGYRE VEZETŐ HÍD TERVE.

E tervének ismertetésül ő maga a következőket közli velünk.

Alagdolata mindenek előtt az, hogy a Gellért-hegyre a pesti oldalról lehessen eljutni, mert onnan a hegy már jóval távolabb van s az azon rész lakosságának előbb a Dunán is át kell szállnia, ha a Gellérthe föl akar jutni. A leg egyszerűbb és legolcsóbb út határozottan a a hegyről Pestig érő gőzszikló lenne, melyen a kocsi folyvást szállítanak az embereket föl és le. Azonban, habár a gőzsziklók jóknak és biztonságosnak mutatkoznak, az ide kellő merész pálya kocsiain csak nagyon kevesen járnának, mivel a magasban való lebegés érzése sokaknak kellemetlen, de meg egy sikló-kocsiban egyszerűen csak kevesen férnek el. A szállítás ezen módját tehát legfőképpen néhány vakmerőbb ember használná, s így a vállalat aligha lenne sikeres. Egészen másként áll a dolog egy szilárd alépítményen.

Mint hogy a tervező annyira még nem jutott, hogy terve megvalósítására biztos reménye lehetne, költségszámításba nem bocsátkozott s a dologról ezúttal csak általánosságban kíván beszélni. A Gellérthegyre a pesti partról egy kevésbé lejtős híd vezetne, melyen tíz óra alatt 3-4 ezer ember juthatna föl részint kocsiokon, részint gyalog. A híd sem a hajózást, sem a kocsiközlekedést nem akadályozná a Duna egyik partján sem. A kész terv szerint, — melyet a tervező rajzban is bemutat, — egyetlen egy nagy ív hajlana át a Dunán, melynek szerkezete magas és szabadon álló középhez képest elég könnyű lehetne. Az íven bizonyos közökben tá-

masztó oszlopok emelkednének; ezek tartanák a lejtős emelkedésű egyenes pályát, melynek közepén a gyalogút, ennek két oldalán pedig a sikló vágánya haladna. Hídfőül egy vas-torony szolgálna, s az abban lévő gáz-motor hajtana a kocsiat föl s le. A torony több emeletű lenne; egy ilyen emeletről (b) szállna be a közönség a kocsiába, az emeletekre pedig egy emelőgép vinné föl az embereket az utazóról. A legfelső emelet (c) lenne az első kilátópont. A tervező azt hiszi, hogy ez a lejtős híd igen jövedelmező lenne. Mert nem tekintve, hogy az idevaló közönség bizonyára folyton használná, sok idegen már csak ennek a páratlan siklónak a megnézéseért is ellátogatna

A híd átmetszete, a sikló kocsijaival.

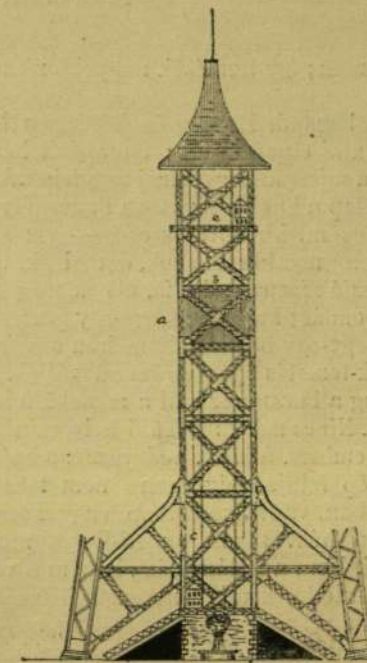
zsákmányolására nézve sokat tanulhatnánk a yankeek-tól.

A pesti oldalról a Gellért-hegyre vezető gőzszikló rövid leírását a tervező azzal fejezi be, hogy habár némelyek a tervet most még talán amerikai eszmének tekintik is, az valamikor mégis valószínű fog, mivel itt legyőzhetetlen műszaki nehézségek nincsenek; csupán a kellő pénz, illetőleg a pénzét összeadó társaság hiányzik. Mig tehát a vállalkozók fölkarolnák, hadd legyen a terv legalább beszédtárgyul a közönség elé terjesztve.

AZ AL-DUNAI ÁRADÁSOK.

Hazánknak ezen legnagyobb és a forgalomra nézve megbecsülhetlen folyója közelebb újból kiáradt s a part melletti községeknek és városoknak sok és nagy veszedelmet okozott.

Az al-dunai part mellett levő területek rendkívül termékenyek, a tavaszi rendes, de kisebb kiáradások teszik azzá; régen jó legelő, most a töltések kiépítése óta jó búzát, tengerit és konyhai növényeket teremnek. A Dunán való szállítás a legolcsóbb úgy nyugat, mint kelet felé; így nem csoda, hogy a Duna melletti területeken, valamint a múltban, úgy jelenleg is folytonos a letelepülés.

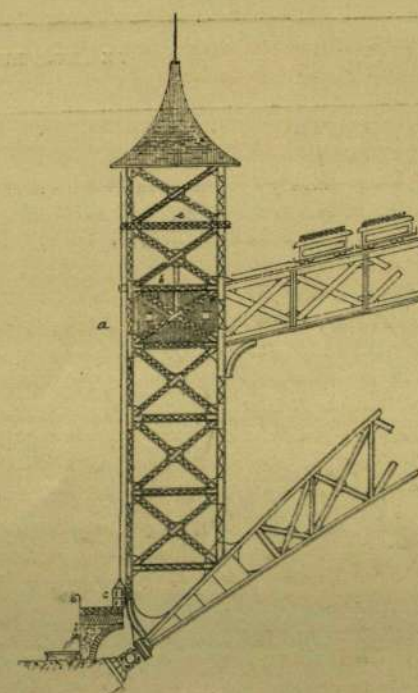

A pesti partron tervezett oszlop átmetszete az emelőgépekkel.

Ilyen újabb települések Títeltől lefelé Temes-Kubingig, vagyis az úgy nevezett I. és VIII-ik termékeny Duna-öblözetekben, Rudolfsnad, Borcsa, Bárányos és a három szekely (csangó) község: Hertelendfalva, Sándoregyháza és Székely-Keve. Ezek a községek maguk is nagyobb részben, a határai pedig általában töltések által vannak védve a Duna áradásai ellen. A három szekely községet a pancsova-kubini 40 kilométer erős töltés számítás szerint meglehetősen biztosan védi, csak a talaj-ár fölfakadásai nem hárihatók el. A másik három községet azonban gyöngébb, csak házilag emelt töltés oltalmazza.

Ezek fölemlítése után, hogy az idei árvízről az olvasó is fogalmat nyerjen, tudnunk kell, hogy az eddigi legmagasabb — 7.31 méternyi magas — vizállás 1888-ban volt, mikor a pancsova-kubini töltés atszakadt, s Rudolfsnad, Borcsa és Bárányos szintén víz alá kerültek; de a rést csakhamar betömtek s az áradás különben is nagyon rövid ideig tartott. A lakosok az árvíz után földjük nagyobb részét még megművelhették.

Az ideai védekezés 5.88 méter magasságú vizállásnál már április 4-én kezdődött. Legmagasabb (7.31) volt a vizállás április 17-én, és a védekezés munkája még most is, tehát több mint másfél hónap óta foly. A május 9-iki vizállás 6.80 méter volt. A hosszú idő alatti védekezés és a legmagasabb vizállás mindennél jobban beszél a bőséges elem által okozott küzdelekről és károkról. A három szekely községet nagy töltése és a szervezett társulati működés megmentette ugyan az előntéstől, de a talajszivár-

A pesti partron tervezett oszlop átmetszete.

Budapestre, mint Párisba az Eiffel-torony vagy Chicagóba a Ferris-féle óriás hinta kedvéért. Továbbá a Gellért-hegyet sokkal jobban ki lehetne használni, mint ekkoráig történt. A fönyereség éppen a hegy gazdasági és eszthetikai értékesítésében lenne. Az efféle szép helyek ki-

AZ ÁR ELLEN VÉDETT TÖLTÉS ERZSÉBETLAKNÁL.

gástól nem; így termésök nagyobb része tönkrement.

Rudolfsnad, Boreša és Bárányos községek mondhatni elpusztultak; a csapás tehát ezeket annyira sújtotta, hogy leírni sem lehet. A határok — írta lapunknak május 9-én Pancsováról Zsidó Domokos m. kir. fővámszedő — víz alatt, az utcákban mentő esónakok, dereglyék, uszályok és gőzhajók járnak; itt is, ott is még folyvást tart a romlás; koronként egy-egy porfelleg csap föl, ha egy-egy ház a hullámsírba omlik, s hogy a hajlék-temetés egész gyászszá váljék, szünetlen kong a harang, és hull a menekülő lakosság könnye. Nincs más menekülő-hely, mint a hajó; ez visz embert, állatot, pödgyaszt; a hajó a szegény nép faluja, míg partra nem teheti vagy Zimonyban, vagy Szerbiában, vagy Pancsován. Szomorú hűsvét volt az Al-Duna mentén a mostani. Nem a feltámadást, hanem a végpusztulást hirdette, kivált a nevezett helységekben.

A hol a veszély nagy, a segítség az önfeláldozásig fokozódik. A segédelmet nyújtók közül méltó megemlést érdemelnek: a «Pancsovai kubini ármentesítő társulat» igazgatósága, a pancsovai szolgabíró, a magyar államvasut első számú hajószemélyzete, a zimonyi belépő-állomás főnöke, a közös hadsereg 33-ik ezredének pancsovai tisztjei és a csendőrség. Ezek fáradságot nem kimélve, mindent megtettek, mit emberi erő tehet. Elismerés illeti a szerb

AZ ÁRVÍZ RUDOLFSNAD KÖZSÉGÉNél.

ÖSSZEDÖLT HÁZAK RUDOLFSNADON AZ ÁRVÍZ ELVONULÁSA UTÁN.

AZ ALDUNAI ÁRADÁSOK. — OLDAL ISTVÁN NAGYBECSKEREKI FÉNYKÉPÉSZ FÖLVÉTELEI UTÁN.

kormányt és a szerb fővámmivaltat is, kik az oda menekülőket és állataikat nemcsak előzékenyen fogadták, hanem ingyen el is látták mindennel.

Három képet mutatunk be ezen nagy pusztulásról. Kettő Rudolfsnad veszedelmét tárja szemünk elé, a harmadik pedig az Erzsébetlak melletti védekezési munkálatokat ábrázolja. Ezekre vonatkozólag lapunk egy barátjától, Fapp Géza orsz. képviselő úrtól a következő sorokat kaptuk:

Rudolfsnad egyike volt a gazdag megye legvirágzóbb községeinek a Tisza partján, szemben Titellel. Lakói németek, kik a 60-as években alapították ezen községet, a kinstártól vett s már csaknem teljesen megváltott területen. Határa rendkívül gazdagon termő, melyben még ma is megvan az őserő; mutatják a képen is látható fák, melyek husz év alatt annyira fejlődtek, mint más vidéken 30—40 év alatt. A talaj kitűnő termőképességének tulajdonítható, hogy bár a 70-es években már egyszer az ár elpusztította határukat, mégis megmaradtak e község lakói.

Az ideai árvizet az az ádáz al-dunai szél okozta, melyet köznyelven «Kosovó»-nak hívnak, s mely ép a legnagyobb vízszintekor napokig

támadta s dőngette a községnek Duna felőli töltéseit, hol végre, daczára a legnagyobb erőmegfeszítésnek, akkor, midőn még csaknem egy méter magasság volt kint a töltésből, legyőzve az emberi erőt, a töltést elmosva, átázta, utat tört az árnak, a virágzó községet gyönyörű határával együtt elborította.

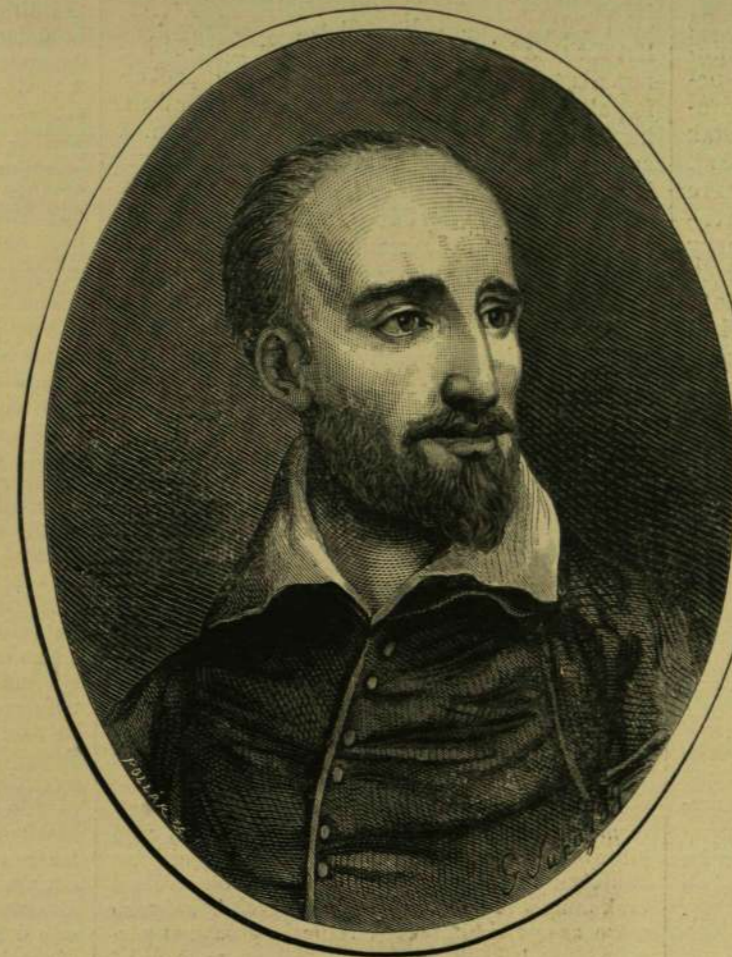
A töltésvédelmi munkálatokat ábrázoló kép, mely Erzsébetlak mellett van fölvéve, a védekezés nehéz és nagymérvű voltáról nyújt némi fogalmat. A képen karózás látható, össze-vissza dülve, közbe fűzfa-galyakkal. Olyan ez a kép, mint egy csatatér küzdelem után. S csakugyan egy csatatér is volt e hely, mikor az óriási viharral szemben, a kitaró munkások, hidegben, szélben, átázva, éjjel-nappal védték a töltést az elmosástól. A ki nem látta, nincs fogalma arról, mily lelki erő szükséges ahhoz, hogy a képen látható zsákolás és közvetlen előtte a karózási munkálat reménytel és bátorsággal folytassék akkor, midőn óránként kevesebb és kevesebb látható a hullámoktól bemosott töltésből. E helyen az ár nem szakította ez idén át a töltést, s a gazdagon virágzó határok, melyeket e töltés is véd, részben megmentettek a kitaró s önfeláldozó munkával.

MARTINOVICS ÉS TÁRSAL.

Száz esztendővel ezelőtt, május 20-ikán reggel öt órakor, egy komor kis csapat indult meg a gárda-kaszárnya siralomházától a «generális kaszálórés»-re, a mely a budai vár délnyugati oldalán terül el, s inentől fogva viseli a «Vérmező» nevet. A csapat élén a pest-megyei szolgabíró s egy esküdt haladtak, utánuk négylovas parasztkocsin egy-egy halálraitét, a kivel átellenben az utolsó vigaszt nyújtó pap ült; a kocsit mellett jobbról és balról egy-egy hajdú. A merre az elítélteket vittek, a bécsi kapun keresztül, beláthatatlan nép tolongott, a melyet a sorfalat álló katonaság csak ügygyel-bajjal bírt rendben tartani. Mire a menet a kitűzött helyre ért, négyoszókat formált a katonaság s ebben a négyoszóban hajtották végre a halálítéletet. A tömeg az első szerencsétlen kizáratásakor (mert a hetvenéves hóhér, mint egy szentanu megjegyezte, csak «reszelve vágta el» Zsigray fejét) hangos kifejezést adott méltatlankodásának, miért is a vén hóhér helyett a fiatal egri hóhér vette kezébe a pallost s a többi négyet ő végé ki.

Általános volt a rémület a nemzetben, bár a szerencsétleneket igen különbözöképp ítelték meg. Némelyek felségsértőknek tartották őket, mások veszedelmes forradalmároknak, s ismét mások a szabadság, egyenlőség és testvériség eszméi első magyar vértanúinak; de abban jobbra meg egyeztek, hogy halálos büntetést nem érdemeltek. Rémesebbnél rémesebb hírek keltek szárnyra, mert még több elfogott magyar nemes, író, megyei tisztviselő, kisebb birtokos sinlődött a börtönben, a kikre szintén halálos büntetés várt. Az emberek titkolóztak, suttoztak: mi nagy bünt követték

totta a szabadelvű eszmék gyöngye csiráit. A kik május 20-ikán reggel a pallos alatt vezettek el, először mertek hinni a demokrácia győzelmében, először hirdették eszméit s először igyekeztek azoknak híveket szerezni. Fejük Martinovics Ignác, a szászvári apát volt, a kinek végig kellett néznie társai halálát. A négy sze-

MARTINOVICS

körében élénk rokonszenvvel emlegették a forradalom győzelmét, s a titkos társaságok sem hiányoztak, a melyeknek tagjai érvényesíteni akarták természetű jogaikat önsorsuk és nemzetük kormányzásában. De a francia forradalom iszonyai megremegtették a főnemességet, s azonnal kezdetét vette a visszahatás, a melynek föntézője Ferenc oszár és király «leglekiseimeretlenebb» minisztere, Thugut volt. A magyar demokraták az irodalom segítségével akartak híveket toborozni, s egymás után jelentek meg a kilenczvenes évek elején a szabadság eszméit fejtegető röpiratok, a melyek a kormány és rendőrség minden tilalma ellenére is mohó olvasókra találtak. Különösen a Martinovics Ignác politikai röpiratait olvasták, s ha a «Magyar Kurir»-nak hinnünk lehet, egyik röpiratából «háromszor huszonegy óra alatt ötezer egynehány példányok keltenek el». Martinovics élénk színekkel festi e mohón olvasott munkáiban a nemes-ség és főpapság kiváltságainak veszedelmes következményeit s elkecserevő hirdeti, mily roppant mellőzésben részesül a polgár szabadsága s egyenlősége. Mellette Hajnóczy József politikai fejtegetései keltettek nagy figyelmet, s csakhamar megindult a kormány és titkos rendőrség serény nyomozása a szerzők kipuhatolása iránt.

De ez az irodalmi működés, a melyben kivált Martinovics szenvedélyes heve s mély gyűlölete oly észrevehetően nyilvánult, a kivégzetteknek nem egyedüli bűnök volt a királyi ügyigazgató, Németh János szemében.

Martinovics hányatott életű, de éles eszű s kellemes társalgású ember volt. Egy szegény szerb családnak az ivadéka, a ki atyját korán elvesztvén, a szent Ferenc-rendi szerzetbe

SZENTMARJAY FERENCZ.

LACZKOVICS JÁNOS.

el a szerencsétlen kivégzettek s a fogságban szenvedők? Az elítéltek rokoni minden követ megmozdítottak, hogy hozzátartozóik számára kegyelmet eszközöljenek ki Ferenc királytól, a ki egy ideig hajthatatlan volt, de a sok esdek-lés végre kegyelemre birta az elítéltek iránt, kettő kivételével, a kiknek június harmadikán szintén pallos oltotta ki életét.

A reakció győzelme teljes volt. Vérbe foj-

resnéstlen: Zsigray Jakab gróf, Laczkovics János, Szentmarjay Ferenc és Hajnóczy József. Közülök háromnak arczképét is bemutatthatjuk. A szabadelvű törekvések a múlt század végén nálunk is a francia konvent anyagi és szellemi támogatásával kezdtek erősölni, mint Európa más országaiban. Csak hogy hazánk közállapota sokkal kevésbé volt erre kedvező, mint az előrehaladottabb nemzeteké. A köznemesség

lépett tizenhat éves korában. De alig teszi le szigorlatait: napról-napra mind súlyosabban érzi, hogy a kolostor szűk falai közt tehetségének megfelelő teret nem talál. Budáról Bródba jut, majd Bukovinába megy tábori papnak s már néhány hónap múlva Lembergben tanárkodik, a hol megismerkedik Potocky gróffal s vele utazni megy, először is Franciaországba. Két évi utazás után újra Lembergbe tér vissza Mar-

BUDAPESTI CZÉGEK.

TALÁLTMÁNYOK

szabadalmazását es- közli mind. államban Réthy János nemzetközi mérnöki és szabadalmi irodája, Budapest, Erzsébet-körút 2. sz. (népszínház mellett). Legrégibb szabad. iroda. — Telefon.

Jósika Miklós regényei. 89. 90. füzet. Új olcsó kiadás.

Regényes képletek. Második kiadás. Ara a két füzetből álló kötetnek 1 forint.

ROTHBERGER JAKAB

cs. és kir. udvari szállító. Budapest, Váci-utca 23, a nagy Kristófhoz cz. házban. A legegánsabb kész férfruhák dús választékban a legutányosabb, szabott árakon.

GERŐ ADOLF

cipész-mester. BUDAPEST, V., Fürdő-utca 2. sz. Ajánlja készítményeit fájtós lábakra.

Gerő Adolf Budapest

„Toronyórák“ palota, lakanya, gyári órákat, villanyórákat, legelőnyösebben rendez be Mayer Károly L. I. m. állami kedvem. gőz-óragyára Budapest, VII., Kazinczy-u. 3. Képes árjegyzék, költésjegyz. bérn.

A Magyar Asphalt

részvény-társaság Budapest, Andrássy-út 30 elvállalja jótállás mellett legolcsóbban asphalt-burkolatok fektetését és nedves lakások, pincék, stb. gyökere szárazzatételét. Telefon.

LUSER L.-féle turista tapasz.

Bitosan és gyorsan ható szer, tyukszem, szemölcs és talp, valamint a sarok bőrkeményedései, továbbá mindenféle bőrszarvasodás ellen. A hatásért jótállás vállaltatik. Képzőpont: székelykés raktár: SCHWENK L., győgszerész MEIDLING-BÉCS. Csak akkor valódi, ha minden használati utasítás és minden tapasz a melleset végleges és aláírással el van látva, azért is erre ügyelni kell. Gyógyszertárakban vásárlandó.

Főraktár: Budapesten, Király-utca 12. szám TÓRÓK JÓZSEF gyógyszerárán.

Specialista sérvkötőkben!

Keleti J. szabadalmazott sérvkötője a leghíresebb orvosi autoritások által legjobbnak van elismerve. Nem csuszik, nem gyakorol kellemetlen nyomást. Újdonság! Keleti-féle gummi sérvkötő, szabadalmaztatott 1894 márciusban. Kitiintetett Brüsszelben, 1893. aranyéremmel és díszokmányokkal. A pelották teljesen a sérvhez idomíthatók, szarvasbőr védővel és biztonsági övvel. Egyoldali 6 frt, kétoldali 12 forint. Haskötő, (elasztikus) gummi-görösr harisnya, háttartó, orthopédiai műleges fűző, műleges lábak és kezek. GUMMI! Egyedüli képviselője Ausztria-Magyarországon a párisi „F. Bergerand fils“ leg-híresebb gyárosnak. — Jótállás mellett. — Megrendeléseket dírcerén és gyorsan eszközöl. KELETI J., orvos sebész műszerész, és cs. és kir. osztrák és magyar szabadalmazott sérvkötők gyárosa Budapest, IV., Koronaherceg-utca 17. sz. a. Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Saját gyártmányú pedálos cimbalom, hegedű, harmonika, fuvola stb. hangszerekről árjegyzékét küldök. Cimbalom-tároló, írta Emilfal J. szerkesztés, ára 3.50. Tüskés-tároló 1 frt. Cimbalomok fűzőtároló minden hóban 3-szer jelenik meg kiadásban, előzetes egy évre 4.80. Horváth István, cs. és kir. fensége József főh. udvari szállítója, Budapest Erzsébet-körút 2. és Kerepesi-út 46.

LATZKOVITS A.

CS. ÉS KIR. SZAB. ING-GYAROS IV., Váci-utca 22. BUDAPEST. IV., Váci-utca 22. 6153 (Nemzeti szálloda.)

Legnagyobb raktár

férfi-fehérművek, fehér és színes ingek, lábravalók, gallér- és kézelőkben, dús választék a legújabb keztűk, zsebkendők, harisnyák és mindenféle tricót-czikkben; utazási ingek, sapkák, plaidok, esernyők, nadrág-tartók, ing-gombok, stb.

Óriási választék elegáns nyakkendőkben!!!

Gladiator

(űdítő és mosóvíz lovaknak) A legkiválóbb és leghatásosabb szer beteg (hibák) és egészséges láb lovaknál. Teljes sikerről jótállás vállaltatik. Ára 1 frt palackonként. Gyári raktár Budapesten, BAKY GY. J. Ferenc-körút 40. sz.

Folyékony GLYCERIN-CRÈME

Kielhausertől, Grácban.

A folyékony glycerin-crème sikortól az egyetemes legártatlanabb szerekek, melyek a bőrt nemcsak simábbá és finomabbá teszik, hanem annak fiatalos frissességét fontartják. Övszer a levegő, szél és nap befolyása ellen; eltávolítja a szepilőt, napszártást, májfoltot és minden hasonló arczisztatlanságot.

Egy üveg ára 1 frt 20 kr. Legfinomabb glycerin-szappan glycerin és illatos növényekből, kitünően tisztít és élénkíti a bőrt, és finom pipere-szappan minden kívánt előnyével bír. Darabja két papirosban 35 kr. Párisi hölgypor a bőrnek legenyedőbb fehér színt adja, és ártatlansága mellett mégis a bort simáú és szárazon tartja. Hölgyeknek, ugy férfiaknál is borotválás után nagy kedveltségnek örvend. Egy doboz ára 50 kr., fehér, rózsaszín és sárga (Rachel).

Kézmosó-por mandula-szappan és spermacebtől készíte, a legártatlanabb arcz- és kézbi-tisztító szer. Egy doboz ára 50 kr.

Rouge végétal arczpórosító szer nappalra és este. Ara 50 kr.

Hamisított hölgypor-tól és glycerin-crème-től óvakodni tessék, csak az tekintendő valódnak, melynek dobozán, valamint használati utasításán a mellékelt védjegy van. Főraktár: Budapest, király-u. 12 TÓRÓK JÓZSEF gyógyszerárán.

Fontos szenvedőknek. Újdonság!

Pollitzer-féle ujonnan javított cs. és kir. szabadalmazott gummi sérvkötők. A leghíresebb orvosi autoritások által a legjobbnak van elismerve, és Monarchiánk határain túl is nagy elismerésnek örvend. Nem csuszik le a testről, nem gyakorol kellemetlen nyomást, úgy ejel mint nappal hordható. Cézelszerűsége által az eddigi sérvkötők hiányait pótolja. A pelották a sérvhez idomíthatók és biztonsági övvel van ellátva, mely a testről való lecsuszást meggátolja. Ára: egyoldali 7-10 forintig, kétoldali 10-16 forintig. Gyermeknek a félével olcsóbb. Nagy raktár angol és francia rugó sérvkötőkben. Suspensionium, haskötő, görösr-gummiharisnya, egyenestartó. — Méhfeeskenő, légpárna ágybetét és havibaj-felfogók dús választékban kaphatók, valamint mindenféle gummi áru-czikk. Sérvkötő rendelésnél kérem megjelölni a test bőségét, vajlon a sérv jobb, bal vagy mindkét oldalán. Megrendeléseket a legnagyobb titoktartás mellett gyorsan és pontosan utánvétel nélkül eszközöl.

Pollitzer Mór és fia cs. és kir. kötszerész. Budapest, Deák Ferenc-utca 10. sz.

Advertisement for ÁGNES medicine, including text: "Törmentes szőszavads savanyvíz a mehal", "ÁGNES", "Szt. Margitszigeti gyógyfürdő", "Édeskút L.", "Kapható mindenütt."

VASÁRNAPI UJSÁG

22. SZÁM. 1895.

BUDAPEST, JUNIUS 2.

42. ÉVFOLYAM.

Működési feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG és egész évre 12 frt POLITIKAI UJONSÁGOK együtt félére — 6 • Csupán a VASÁRNAPI UJSÁG egész évre 8 frt félére — 4 • Csupán a POLITIKAI UJONSÁGOK egész évre 5.— Képföldi előfizetőkhez a postailag megfizetett viteldíj is csatolandó. félére — 2.50

GRÓF GOLUCHOWSKI AGENOR, MONARKHIÁNK ÚJ KÜLÜGYMINISZTERE.

VOLT KÜLÜGYMINISZTER és a magyar kormányelnök ismeretes összejöttökéséből származott válságot az alkotmányos király tapintata úgy hártotta el, hogy gr. Kálnoky ismételt kérelmére állásától fölmentvén, helyét egy régi, törhetetlen hívével, a diplomáciai dolgokban igen avatott gr. Goluchowski Agenorral töltötte be, ő rá bizvással a külügyet vezetése mellett a közös miniszterek tanácskozásain való elnöklést is.

Valamint gr. Kálnoky fölmentése, úgy gróf Goluchowski Agenor kinevezése is váratlan és meglepő volt a monarchia mindkét államára és összes népeire nézve. Csak a felséghez legközelebb álló, tehát legbeavatottabb körök nem látták a dologban valami nagy és nem remélt újságot, tudván, hogy a pár év óta ideiglenesen visszavonult Goluchowski nézve csak idő kérdése, hogy eddigi diplomáciai pályájának valamely fontos álláson való folytatására előszólítsa ő felsége, ki a grófnak úgy személyes tulajdonait és politikai nézeteit, mint föltétlen hűségét mindig kiválóan méltányolta s véleményét hivatalon kívül is többször meghallgatta.

Gr. Goluchowski Agenor lengyel főúri család sarja. Hasonló nevű atyja is, ki 1875-ben hűnyt el, előkelő szerepet vitt Ausztria közeletében, a mennyiben egyszer osztrák belügyminiszter, három ízben pedig Galícia helytartója volt. Elsőszülött fiát, Agenort, rendkívüli gondnal neveltette, annyival inkább, mert ez gyermekkorában igen gyenge szervezetű volt. A cészlerszerű ápolás azonban annyira megedzette, hogy lassanként erős ifjúvá fejlett. Iskolai tanulmányait nagy szorgalommal és sikerrel végezte. Különösen kedvelte a nyelveket. Innen van, hogy sok nyelvet és tökéletesen beszél. Tanulmányait befejezvé, közpályára lépett. Több ízben szol-

gált a külügyminiszteriumban; közben 1872-ben attaché volt a berlini követségnek; 1878-ban udvari tanácsossá lett a külügyminiszteriumban; 1883-ban párisi nagykövetségünkhez neveztetett ki tanácsossá, mely állásában meg is nősült, feleségül bevén Murat francia herceg Anna nevű leányát, kivel hirneves hazánkfia, Türr István tábornok is rokonságban van neje után, ki szintén a Bonaparte-házból származik. 1887-ben Bukarestbe neveztetett ki követnek. Itteni működése közben az erdélyi román kérdésben tanúsított föllépését a magyar delegáció nem elég erélyesnek, a román királyi udvar pedig állítólag épen ellenkezőnek ítélte. Ezért-e, vagy mint mások mondják, magánter-

mészeti okokból, állásáról 1893-ban lemondott, s haza tért galíciai gazdag birtokaira és hol Lembergben, hol skalai várkastélyában tartózkodott, mint rendelkezési állapotban levő követ.

Goluchowski gróf igen tanult, művelt, szerencsés modorú férfiú és valódi hivatásos diplomata. Nyugodt, megfontolt, ildomos és tapintatos; nem uralkodik rajta semmi szenvedély s higgadságából nem igen lehet kiforgatni. Konzervatív érzületű és meggyőződésű; e mellett, már lengyel voltánál fogva is, buzgó katolikus és hiva a szent széknek, melyhez egy ízben követnek is volt kizemelve. De hogy valami elfoglult klerikális nem lehet, az már csak abból is látható, hogy Párisban a royalista klerikális főurak voltak iránta a legellensége-sebb indulattal. Vagyonilag a leg-gazdagabb lengyel főurak egyike. Igen dicserik mint fiút és családfőt. 72 éves özvegy anyját annyira szereti, hogy minden évben külföldről is meglátogatta Lembergben, vagy skalai kastélyában. Hasonlag ragaszkodik kiváló tulajdonokhoz gazdag nejehez és gyermekeihez is. Szintén gyöngéd viszonyban van testvéröccsével, Ádámmal is, ki jelenleg reichsrathi képviselő s ki atyjuk halála után galíciai nagy családí vagyonuk igazgatását vezette. Némelyek Goluchowski grófot családjának hagyományos nemét, illetőleg osztrák szellemű műveltsége miatt nem tartják elég jó lengyelnek. De hogy a lengyel nemzeti öntudat nem hiányozhatik házában, mutatja az, hogy neje is tökéletesen eltanulta és beszél a lengyel nyelvet.

A bécsi udvari és főúri körök nagy nyereségnek tartják az ottani társaságra nézve úgy a grótot, mint előkelően egyszerű, de igen finom műveltségű nejét.

Lembergi fénykép után. GRÓF GOLUCHOWSKI AGENOR.